

3 DOSPĚLÍ V ORGANIZACI

Počet starších roverů a mladých oldskautů rychle roste. *Dříve se absolutní počet členů ve věku zhruba dvacátníků a mírně starších dlouho příliš neměnil. Poslední roky ovšem dospívá početnější generace skautů ze začátku boomu po roce 2013. Dá se očekávat další pokračování tohoto trendu a růst počtu starších roverů až do oldskautského věku. Lidí po dvacítce bude v organizaci stále více. Jak tuto příležitost využijeme? Máme pro mladé dospělé dostatek programu, vzdělávání, příležitostí a pro ně zajímavých výzev, aby v organizaci vydrželi a přispívali k její prosperitě? Nebo si tyto členy organizace neudrží?*

Počet dospělých členů ve středním věku se stabilizuje, *ze silné skautské generace dětí, které přišly do Junáka – českého skauta po jeho poslední obnově, budou do roku 2030 padesátníci. Tato generace je zároveň nejčastěji doplňována dospělými nováčky. Generace 35–45 let je v současné době stejně početná jako generace 25–35 let.*

Aktuální stav tématu

V rámci naplňování Strategie 2022 byla zahájena systematická práce v oblasti podpory činovníků a byl založen → Odbor pro personalistiku, který nabízí vzdělávání na klíč a metodickou podporu např. k tématům → dobrovolnická dohoda, → dospělý nováček, → nástupnictví nebo → vedení střediska. Spolupodílí se na akcích jako → HelpDesk, → Elixír, → SeVýZ apod. nebo na → kurzech střediskového minima. V rámci Náčelnictva pracuje Pracovní skupina pro dospělé, která aktuálně připravuje dokument Dospělí ve skautingu. Ten by po schválení Náčelnictvem měl představit, jaké skupiny dospělých v organizaci máme a jak s nimi pracovat, a dále popsat funkci zpravodaje pro personalistiku/dospělé.

O čem diskutujeme

Složení a vedení OJ

- Jaké je ideální složení vedení OJ, jak zajistit odpovídající zapojení mladých, ale i dalších generací do rozhodovacích procesů a jak zajistit vhodné složení vedení OJ?
- Má být Junák — český skaut organizací mladých (tedy měli by být i v řídicích a rozhodovacích funkcích převážně mladí dospělí), nebo pro mladé (tedy je vhodné, aby v řídicích a rozhodovacích funkcích byli dospělí starších generací a tím podporovali rozvoj osobnosti mladých členů)?
- Jaké věkové složení má rada vaší OJ?
- Je lepší mít jednogenerační vedení OJ, nebo věkově rozmanité vedení napříč generacemi?
 - Pokud považujete za lepší vícegenerační vedení, jak podpořit zapojení různých generací do vedení OJ?
 - Pokud považujete za lepší věkově stejnorodější vedení OJ, jak pracovat s nástupnictvím ve smyslu zajištění a vhodného načasování předání vedení mladší generaci?
- Máme usilovat o pestré složení vedení VOJ se zastoupením činovníků s aktuální či nedávnou zkušeností s vedením oddílu, v týmu vzdělávacích akcí, s prací ve vedení střediska apod.?
- Máme usilovat o větší zapojení mladších činovnic a činovníků na úrovni ústředních orgánů? - Aktuálně mají ústřední orgány toto věkové složení (průměrný věk a věkové rozpětí): Náčelnictvo – 42 let (29 až 71 let); VRJ – 44,5 roku (33 až 57 let); RSRJ – 44 let (38 až 59 let); ÚRKJ – 41 let (35 let až 45 let)
- Máme aktivně podporovat větší zapojení mladých do vedení na všech organizačních úrovních? Pokud ano, jak?

Zapojení dospělých mimo vedení oddílů

- Máme nabízet dospělým v Junáku — českém skautu vlastní vyžití mimo přímé práce u oddílů, ve vzdělávání a v činovníckých funkcích OJ?
- Myslíte si, že je dobré dlouhodobě udržet ve středisku i dospělé, kteří jsou aktuálně např. kvůli své životní etapě neaktivní? Pokud ano, co pro to máme udělat?
- Jsou potřebné funkční kluby dospělých (ve smyslu obdoby roverských kmenů „pro starší a pokročilé“)? Pokud ano, mají se v nich sdružovat především méně aktivní dospělí, nebo mají fungovat primárně jako prostor pro vlastní vyžití a „dobití baterek“ aktivních dospělých činovníků, dospělých ve vedení oddílů mladších členů aj.?
- Jste členy nějakého společenství dospělých při středisku, které má vlastní činnost mimo vedení oddílů a střediska (bez ohledu na to, jak je či není formálně vedeno)?
 - jakou činnost v rámci tohoto společenství vyvíjíte?
 - jaké věkové rozpětí má toto společenství?
 - jedná se o registrovaný roverský kmen, klub rodinného skautingu, klub Kmene dospělých nebo „volné sdružení“ bez vazby na oficiální organizační strukturu?

- Pokud ne, chtěli byste mít možnost účastnit se činnosti takové skupiny?
- Máte na středisku registrován klub Kmene dospělých, který ale existuje pouze formálně za účelem registrace dospělých neregistrovaných přímo u oddílu a tento klub Kmene dospělých nevyvíjí žádnou činnost?
- Máme pro společenství dospělých nebo i pro jednotlivé dospělé mimo tato společenství jako organizace nabízet výchovný/formovací program? (náměty na činnost, výzvy, odborky, apod. — pozn.: koncept celoživotního osobního rozvoje využívá např. Liga lesní moudrosti prostřednictvím systému velkých a malých činů)

Podpora poslání Junáka

- Ve stanovách máme zakotveno že „Dospělí mohou být členy Junáka, jen pokud aktivně podporují jeho poslání. Dospělí, kteří navíc chtějí rozvíjet vlastní činnost v souladu s posláním ISGF, mohou být členy Kmene dospělých.“
 - Co považujeme za podporu → poslání Junáka — českého skauta a co už nikoliv? (Vedení oddílu? Činovnícká funkce? Pořádání a zajišťování skautského vzdělávání? Aktivní práce ve vyšších OJ? Občasná výpomoc u oddílu? Placení členského (řádného nebo donátorského) příspěvku bez účasti na činnosti organizace? Využívání materiálního zázemí oddílu či střediska pro vlastní aktivity — zapůjčení tábořiště, lodí apod. pro soukromé účely? Účast na akcích oddílu mladších členů za účelem nebo s upřednostňováním vlastního vyžití a/nebo bez podílu či jen s minimálním podílem na programu či zajištění zázemí akce? Další jiné varianty?)
- Pokud něco už nevnímáme jako aktivní podporu, a přesto takové lidi v organizaci registrujeme, co s tím?
- Ukončit těmto lidem členství v Junáku – českém skautu a nabídnout jim převod jejich členství do k tomu účelu zvlášť zřízené organizaci mimo Junák – český skaut (např. nějaká podoba Klubu přátel Junáka – českého skauta, případně více na konkrétní oddíl či středisko vázaný klub přátel)?
- Ukončit těmto lidem členství v Junáku – českém skautu a nabídnout jim jinou, na členství nevázanou formu spolupráce, jejímž prostřednictvím by mohli i nadále podporovat skauting a/nebo se cítit jako součást skautské komunity – např. obdoba péče o donátory v rámci dobře realizovaného fundraisingu – udržování kontaktu prostřednictvím cílené komunikace, pozvání na konkrétní akce, zasílání výročních zpráv, poděkování za (nejen finanční) podporu apod. – pokud máte nápad na jinou formu spolupráce, tak ji v odpovědi na tuto otázku uveďte.
- Máme jinou možnost, jak problematiku dospělých, kteří *aktuálně aktivně nepodporují poslání Junáka – českého skauta* ošetřit? Pokud ano, tak jakou?

Hrozby a příležitosti v oblasti práce s dospělými

- Jaké vnímáte hrozby a příležitosti v oblasti práce s dospělými?
- Vnímáte v horizontu roku 2030 jako hrozbu možnost tříštění organizace vlivem různých generačních pohledů na skautování?
- Jaké příležitosti vidíte v předpokládaném zvyšování podílu dospělých členů v organizaci a mizení generačních „propadů“

v důsledku dlouhodobého nepřerušného fungování Junáka — českého skauta od posledního obnovení jeho činnosti?

- Jaké příležitosti a výzvy vnímáte v horizontu roku 2030 v souvislosti se zvyšujícím se počtem mladých dospělých, kteří zůstávají v organizaci i v období staršího roverského věku a mladé dospělosti, při zohlednění dnešního trendu opožďování nástupu plné dospělosti? (otázka mladých lidí, kteří jsou de iure dospělí, sami sebe ale vnímají jako „formovatelné“, „hledající“, „tápající“, nezralé k přebírání zodpovědnosti, atd.)
- Vnímáte v horizontu roku 2030 jako hrozbu nezvládnutí nástupnictví na úrovni vaší OJ?
- Vnímáte v horizontu roku 2030 jako výzvu omezit kumulaci funkcí, zapojit do vedení a řízení více dospělých členů a ulevit přetíženým činovníkům?
- Jaké jiné příležitosti, výzvy nebo hrozby v souvislosti s dospělými členy Junáka — českého skauta v horizontu roku 2030 vidíte?

Chcete nám říci k tématu „Dospělí v organizaci“ něco dalšího, co bychom měli vědět, než budeme rozhodovat o tom, zda a jakým způsobem téma promítneme do Strategie 2030?

Návrh dramaturgie diskuze

Navrhujeme, abyste v diskuzi postupovali po blocích otázek, jak jsou výše seskupeny. Hned první blok je tedy „Jaké je ideální složení vedení OJ, jak zajistit odpovídající zapojení mladých, ale i dalších generací do rozhodovacích procesů a jak zajistit vhodné složení vedení OJ?“ a další blok „Máme nabízet dospělým v Junáku — českém skautu vlastní vyžití mimo přímé práce u oddílů, ve vzdělávání a v činovníckých funkcích OJ?“. U každého bloku si vždy na začátku přečtete jeho nadpis nebo hlavní otázku a pak i všechny podotázky. Až potom o něm diskutujte. Když vyčerpáte diskuzi (nebo čas, který si na daný blok předem určíte), postupujte k dalšímu bloku.

Vše prosím zaznamenejte do → tohoto dotazníku. Děkujeme!